

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. ההוא בר טביא דאתא לבי ריש גלותא דהוה מפסק כרען בתרייתא בדקיה רב בצומת הגידין ואכשריה סבר למיכל מיניה באומצא ... מאי תקנתא נותביה בתנורא דאיהו בדיק נפשיה 2
- ב. סימני בהמה וחיה נאמרו מן התורה.....2
- ג. וסימני העוף לא נאמרו אבל אמרו חכמים כל עוף הדורס טמא כל שיש לו אצבע יתירה וזפק וקורקבנו נקלף טהור ... כל עוף החולק את רגליו טמא 5
- ד. ובחגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרצולים וכנפיו חופין את רובו ... ושמו חגב.....9
- ה. ובדגים כל שיש לו סנפיר וקשקשת ... ואלו הן קשקשין הקבועין בו וסנפירים הפורח בהן 13
- ו. אלו הן סימני בהמה כל בהמה מפרסת פרסה וגו' ... כל בהמה שאין לה שיניים למעלה בידוע שהיא מעלת גרה ומפרסת פרסה וטהורה ... היה מהלך במדבר ומצא בהמה שפרסותיה חתוכות בודק בפיה אם אין לה שיניים למעלה בידוע שהיא טהורה אם לאו בידוע שהיא טמאה ובלבד שיכיר גמל ... שפיה גמום בודק בפרסותיה אם פרסותיה סדוקות ... ומצא בהמה שפיה גמום ופרסותיה חתוכות בודק בבשרה אם מהלך שתי וערב ... בכנפי העוקץ 17
- ז. אלו הן סימני חיה שחלבה מותר כל שיש לה קרנים וטלפים ... הלכך היבא דמיפצלא לא דינא ולא דיינא היבא דלא מיפצלא בעינן כרוכות חדורות וחרוקות והוא דמיבלע חירקיהו והיינו ספיקא דעיזא ברכוז.....20
- ח. וקרש אף על פי שאין לו אלא קרן אחת מותר ... קרש טביא דבי עילאי 21

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף נט.

א. ההוא בר טביא דאתא לבי ריש גלותא דהוה מפסק כרען בתרייתא בדקיה רב בצומת הגידין ואכשריה סבר למיכל מיניה באומצא ... מאי תקנתא נותביה בתנורא דאיהו בדיק נפשיה

בהמה או¹ חיה שנפסקו רגליה ואין אנו יודעין במה, לא יאכלו ממנה אלא ע"י בדיקה שיש לחוש שמא נשכה נחש, וזו היא בדיקתה שלא יאכלו אלא ע"י צלי ואין הבדיקה אלא אם צולה אותו יפה בתנור אבל לא בצלי מעט על הגחלים, ויש להחמיר בזה, ואם היא נשיכת נחש תתפרק ותפול חתיכות חתיכות, ואם לא תפול חתיכות חתיכות אז היא כשרה.

ויש אומרים דלא חיישינן להכי אלא במקום שהנחשים מצויים, לפיכך לדין דלא חיישינן גבי מים לגלוי² מפני שאין הנחשים מצויין בינינו, גם לזה אין אנו חוששינן ומכשירין בלא בדיקה זו מ"מ המחמיר תבא עליו ברכה.

ב. סימני בהמה וחיה נאמרו מן התורה

¹ שו"ע ונו"כ ס ג

² ובספר באר שבע דף ק' כתב דשאני גילוי דלא אתייליד ריעותא במשקין כ"כ כמו בהמה שנמצאת שנפסקו רגליה כי קרוב הדבר לומר שנתגלו המשקין ע"י אדם ששכח לכסותן והואיל ואם היינו חוששינן שמא שתה מהן נחש אז היו אסורין לגמרי שהרי אין יכולין לעמוד עליו משום הכי אין אנו חוששינן, אבל הכא איכא ריעותא גדולה לפניך שנפסקו רגליה ואיכא לברורי הילכך חוששינן וצריך בדיקה כנ"ל עכ"ל, והש"ך הסכים עמו ומיהו כיון דחזינן דהאידיגא לכתחילה מניחין המים מגולים ולית מאן דחש לכסותן אלא משום נקיות בעלמא א"כ מכ"ש שיש להתיר בהמה זו אף בלא בדיקה מ"מ המחמיר תבא עליו ברכה פר"ח. כתב הרמב"ם בפ"י מה"ש ואין להוסיף על טריפות אלו כלל שכל שאירע לבהמה או לחיה או לעוף חוץ מאלו שמנו חכמי דורות ראשונים והסכימו עליהן בבתי דיני ישראל אפשר שתחיה ואפילו נודע לנו מדרך הרפואה שאין סופו לחיות וכן אלו שמנו ואמרו שהן טריפה אף על פי שיראה בדרכי הרפואה שבידינו שמקצתן אין ממתין ואפשר שתחיה מהן אין לך אלא מה שמנו חכמים שנאמר על פי התורה אשר ירוך עכ"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מכלל³ שנאמר (ויקרא יא פסוק ג) כל מפרסת פרסה ושפעת שסע פרסת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו שומע אני שכל שאינה מעלת גרה ומפרסת פרסה אסורה, ולא הבא מכלל עשה עשה הוא.

ובגמל ובהזיר ובארנבת ובשפן נאמר (שם פסוק ד – ז) אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפרסי הפרסה את הגמל וגו'. ואת השפן וגו'. ואת הארנבת וגו'. ואת החזיר וגו'. הרי למדת שהן בלא תעשה ואע"פ שיש בהן סימן אחד וכל שכן שאר בהמה טמאה וחיה טמאה שאין בה סימן כלל שאיסור אכילתם בלא תעשה יתר על עשה הבא מכלל אותה תאכלו.

לפיכך כל⁴ האוכל מבשר בהמה וחיה טמאה כזית לוקה מן התורה בין שאכל מן הבשר בין שאכל מן החלב לא חלב הכתוב בטמאים בין בשרם לחלבם.

סימני בהמה⁵ וחיה נתפרשו בתורה והם שני סימני מפרסת פרסה ומעלת גרה עד שיהיו שניהם.

מיני הטמאה וסימניה. כל בהמה שאין לה שני סימני טהרה שנאמרו בתורה: מפרסת פרסה ומעלת גרה, ואפילו שיש לה סימן טהרה אחד, הרי זו בהמה טמאה.

³ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ב ה"א

⁴ שם הלכה ב

⁵ שם פרק א הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מפרסת פרסה⁶ היינו שפרסותיה סדוקות⁷, שמובדלות מלמעלה ומלמטה בשתי צפרנים, אבל אם הפרסות סדוקות למעלה ואינן שסועות ומובדלות לגמרי, שלמטה הן מחוברות⁸, הן טמאות

מעלה גרה⁹ היינו שמעלה ומקיא המאכל ממעיה ומחזרת לתוך פיה לכתשו ולטחנו היטב¹⁰

החיה¹¹ בכלל בהמה לסימני טהרה, שנאמר (שם פסוק א – ב) זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה וגו'.

י"א¹² שבימינו אין לאכול שום בהמה וחיה א"כ ידוע לנו במסורת מאבותינו שהם כשרים¹³, ומין חדש הבא לפנינו¹⁴ אפי' יש בו סימני טהרה אין לאוכלו וכדין העופות

⁶ וברשב"ם שם פסוק ג "מפרסת פרסה – ציפורן אחד כעין מנעל ולא צפרנים בכל אצבע כארנבת ושפן: ושסעת שסע – מובדלת הפרסה לשנים ולא פרסה אחת שלימה כסוס וחמור ועיין בהכתב והקבלה שם י"אמר הרניז ולפי"ו פתרון הכתוב כך הוא כל בהמה שבתולדתה מפרסת פרסה שיש בהגלה צפורן כדמות מנעל המכסה את הרגל, וכן בתולדתה שסעת שסע שנראה כשתי פרסות טהורה לאכילה, שהרגל במלת הצפורן כעין מנעל הוא הנקרא בלה"ק פרסה לפי שמכסה את הרגל, מלשון ופרשו השמלה (דברים כ"ב) ופרשו בגד כליל תכלת (במדבר ד')"

⁷ יו"ד ע"ט סעי' א' ופר"ח ס"ק א'

⁸ עיין בפמ"ג שם שפ"ד ס"ק א' בשם כנה"ג דחזיר אין פרסותיו שסועות מעבר לעבר והקשה עליו דסותר המקרא ויקרא שם "ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה" וכו' ולפ"ד אינו בכלל מפריס שאינו עובר מצד לצד ועיין בדעת זקנים שם פס' ג' הקשה מעין זה על גמל ועיין בגור אריה שם

⁹ סמ"ג עשין נ"ט

¹⁰ ל' הסמ"ג "שמאכלה חוזר ונגרר מן האסטומכא לתוך פיה לחזור ולכתשו הדק". וברש"י ויקרא שם פס ג' "שעי הגרה האוכל נפשו ונימוח"

¹¹ טור שם

¹² חכמ"א כלל ל"ו סעי' א' וסעי' ו' וחזו"א יו"ד סי' י"א אות ד' ה'

¹³ וז"ל בסעי' א' "ולפי שאין אנו אוכלין אלא מה שקבלנו במסורת מאבותינו כדלקמן סימן ו' ואם כן אסור לנו לאכול מן החיות רק הצבי שניכר לנו ולכן לא העתקתי הסימנים והרוצה לידע ימצא בשולחן ערוך סימן ע"ט". ובסעי' ו' "אבל אנו במדינתנו קיימא לן כאותן הפוסקים דכל הסימנים שבעולם לא מהני להתיר אלא מה שנמסר לנו מאבותינו". וז"ל החזו"א "אחרי שידוע כמה החמירו רבותינו הראשונים והאחרונים ז"ל שלא לפרוץ גדר שגדרו הראשונים ז"ל אין לנו לנטות מדברי הגאון חכמ"א שקבע בספרו שמנהגנו שלא לאכול בהמות וחיות אלא במסורת וכפי פשטן של דברי הש"ך סי' פ' ס"ק א' ודלא כפמ"ג"

¹⁴ ובחזו"א אות ה' כתב "לפי שאין לנו עתה אלא מה שקבלנו במסורת וכדלקמן סי' פ"ב גבי סימני עוף ולפינו בל"ת קע"ד רהיטת הדברים שמנהגנו שלא לאכול מין חדש ע"י סימנם כמשי"כ הרמ"א בעוף וכו' ובחכ"א שם דין ט' כתב דאפי' לקבל עוף שאין אנו מכירין אותו אבל אין לקבל עד אלא אדם גדול וזה אין נמצא האידנא כלל"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

המבוארים להלן. וי"א¹⁵ דדין זה אינו אלא בעופות אבל בבהמה וחיה גם בימינו מותר לאוכלם בסימנים בלבד ואפי' אין לנו מסורת לגבי כשרותם.

ג. וסימני העוף לא נאמרו אבל אמרו חכמים כל עוף הדורס טמא כל שיש לו אצבע יתירה וזפק וקורקבנו נקלף טהור ... כל עוף החולק את רגליו טמא

סימני עוף טהור¹⁶ לא נתפרש מן התורה, אלא מנה מנין טמאים בלבד ושאר מיני העוף מותרין, והמינין האסורין ארבעה ועשרים הן, ואלו הן: (א) נשר¹⁷ (ב) פרס, (ג) עזניה, (ד) דאה והיא הראה האמורה במשנה תורה, (ה) איה והיא הדיה האמורה במשנה תורה, (ו) מין האיה שכן כתוב בה למינה מכלל שהוא שני מינין, (ז) עורב, (ח) זרזיר שכן נאמר בעורב למינו להביא את הזרזיר, (ט) יענה, (י) תחמס, (יא) שחף, (יב) ניץ, (יג) ושרנקא והוא מין הנץ שכן כתוב בו למינהו, (יד) כוס, (טו) שלך¹⁸, (טז) ינשוף, (יז) תנשמת, (יח) קאת, (יט) רחמה, (כ) חסידה, (כא) האנפה, (כב) מין האנפה שכן נאמר בה למינה, (כג) הדוכיפת, (כד) העטלף.

כל מי שהוא בקי¹⁹ באותם מינים ובשמותיהם, הרי זה אוכל כל עוף שאינו מהם, ואינו צריך בדיקה ועוף טהור נאכל במסורת, והוא שיהיה דבר פשוט באותו מקום שזה עוף טהור. ונאמן צייד לומר: עוף זה התיר לי רבי הצייד, אבל אינו נאמן לומר עוף זה התיר לי רבי החכם והוא שיוחזק אותו צייד שהוא בקי במינים הטמאים האמורים בתורה ובשמותיהם.

ת"ח נאמן להעיד על עוף מסוים לומר שמקובל שהוא טהור גם בזמן הזה²⁰.

¹⁵ פמ"ג סי' פ' ס"ק א'

¹⁶ רמב"ם מאכלות אסורות פ"א הי"ד שו"ע יו"ד סי' פב סעי' א

¹⁷ אין זה איגל"א שהרי יש לו אצבע יתירה ונשר אין לו סימן טהרה כלל (הג"מ שם אות ה)

¹⁸ בגמ' חולין סג ע"א פ"י שהוא שולה דגים מן הים ונקרא כיום שלדג (ספר הכשרות פ"ט ס"ק לו)

¹⁹ שו"ע שם סעי' ב וש"ך ס"ק א

²⁰ ש"ך שם ואם עד אחד מעיד עליו שהוא מקובל מפי נאמן שעוף זה טהור הוא נאמן דעד אחד נאמן באיסורין אך בזמן הזה אין לסמוך כלל על שום אדם ואסור לאכול רק מה שהוא פשוט וידוע שהוא טהור. וזה לשון פרי חדש ס"ק א', זה לשון מהר"י סג"ל בסימן ק' והבא להעיד מסורת חדשה על עוף נכרי שאין מכירין אותו יצטרך שיהא בר סמכא ומעיד על אנשי מדינה אחרת שהוא מנהג פשוט שם לאכלו או שמקובל מפי אדם גדול דכדאי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מצד הדין²¹ אף על פי שאינו מכירם בודק בסימנים²² וכל עוף שהוא דורס ואוכל כמו שעושה הנץ ושאר עופות הדורסין. י"א²³ שהכוונה שדורס ואוכל חי²⁴ וי"א²⁵ דורס ואוכל רצה לומר שנותן רגלו על האוכל כשהוא אוכלו ומחזיקו ברגליו שלא ינוד ולא ינטל כולו אצל פיו בידוע שהוא טמא. וי"א²⁶ שהכוונה שנועץ צפרניו בבעלי חיים ודורסן.

ואם אינו ידוע²⁷ אם הוא דורס או לאו אם כשמעמידין אותו על חוט חולק את רגליו ב' אצבעות לכאן וב' אצבעות לכאן או שקולט מן האויר ואוכל דהיינו שאינו מניחו לארץ עד שיבלענו²⁸ בידוע שהוא דורס ולא מהני ליה שום סימן טהרה²⁹.

לסמוך על עדותו דודאי דייק שפיר וחזי מאן מסהיד עליה אבל אינש דעלמא לא סמכינן עליה כו' וזה אינו נמצא האידנא כלל עד כאן לשוננו. ונראה לי פשוט דאפילו ידעינן בודאי שאוכלין אותו במקום אחד צריך שיהא ידוע שאותו מקום אוכלין על פי תלמידי חכמים וותיקין מה שאין כן מקום חדש שנתישב בקרוב ואינם מצוים שם חכמים שראוי לסמוך עליהם ודאי דאין עדותן כלום דאולי הוא טעות בידם (חכמ"א שם סעי' ט):

²¹ חכמ"א כלל לו סעי' ב

²² ועיין ברתי ופלתי סי' פג ס"ק ד שהקשה אמאי לא נלך אחר הרוב שרוב העופות טהורים ועיין בערוה"ש שם סעי' ב שתירץ שאמנם מיני העופות הטהורים הם רוב אבל בטמאים ישנם רוב שהרי איתא בחז"ל שמאה עופות טמאים יש במזרח וכולם מין "איה" הם

²³ ר"ת בחולין סא ע"א בתוד"ה הדורס וכ"כ הרא"ש (שם סי' נח) והרשב"א (שם סב). ד"ה אמרו חכמים) והר"ן (כ: ד"ה אמרו חכמים) וכן הסכים הרשב"א בתורת הבית (ארוך ב"ג ש"א סד.) וכך הם דברי הטור סי' פב, וגם הר"ן כתב כן;

²⁴ ומיהו אכילת זבובים ושקצים חיים לא חשבינן ליה דורס (רשב"א שם)

²⁵ רש"י חולין סב ע"א ד"ה וני מילי

²⁶ והרב המגיד בפרק א' מהלכות מאכלות אסורות (הט"ז) כתב פירוש רש"י ופירוש רבינו תם ואח"כ כתב והרמב"ן (חי' ס. ד"ה מתני') פירש שהוא אותו שנועץ צפרניו בבעלי חיים ודורסן וזהו הפירוש שכתב הר"ן (שם) שהוא הנכון וכ"כ הש"ך שם ס"ק ג

²⁷ חכמ"א שם

²⁸ לאפוקי תרנגול אף על גב שגם הוא קולט האוכל מן האויר מכל מקום קודם שיבלענו מניחו על הארץ (חכמ"א שם)

²⁹ שהרי גם בכ"ד עופות יש מהם שיש להן ג' סימני טהרה אלא שהם דורסין (חכמ"א שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

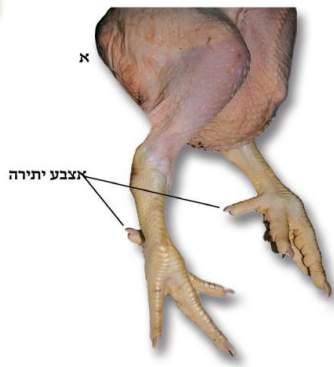
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם ידוע³⁰ בודאי שאינו דורס יש ג' סימני טהרה³¹ א), אצבע יתירה י"א³² אצבע שאחורי האצבעות ויש אומרים שרצה לומר האצבע האמצעי הוא גדולה מהאחרים. ב), זפק³³. ג), קורקבנו נקלף ביד דהיינו שבכל קורקבן יש בתוכו כיס לבן ואם הוא נקלף ביד הרי

הוא סימן טהרה. ואפילו אם אינו נקלף ביד כיון שהוא רבוק בחזקה אלא אם כן מניחו בשמש ואז נתרפה ונקלף ביד הרי זה כנקלף ביד. ואם אינו נקלף אלא בסכין לא הוי סימן וכיון שיש בו ג' סימני טהרה אלו³⁴ וידוע בודאי שאינו דורס מותר לאכלו שאין בכ"ד עופות טמאים כיוצא בו.

אבל אם³⁵ יש בו ג' סימנים הללו ואינו יודע אם דורס או לאו הוששים אנו שמא הוא טמא ולכן אסור לאכול אפילו על פי ג' סימנים הללו ואפילו אם רואה שאינו דורס עכשיו שמא ידרוס לאחר זמן.

ולפיכך אסור לאכול שום עוף אסור אלא אם כן יש עליו מסורת טהרה דהיינו שהוא דבר פשוט באותו מקום שעוף זה טהור שכך מסרו להם אבותיהם

³⁰ חכמ"א שם סעי' ג ערוה"ש שם סעי' ד

³¹ ורמזיים במילה צפ"ר שאות שניה מאצבע היא צ' ומזפק פ' ומדורס ו' ומקורקבן ר' (כף החיים שם אות ח בשם האר"י ז"ל והרשב"ץ במגן אבות ח"ג דף סג ע"ב)

³² רש"י שם וכתב הר"ן (שם ד"ה ואצבע) ואף על פי שברוב העופות היא קרי לה יתירה לפי שאינה בסדרי חברותיה אבל אחרים אומרים שאי אפשר שתהיה זו אצבע יתירה דהא בנמרא (סא.) אמרינן דנשר אין לו אחד מסימני טהרה אלמא שאין לו אצבע יתירה ואם זו שאחורי הרגל היא אצבע יתירה היאך אפשר שלא תהא בנשר והלא עיקר דריסה באותו אצבע היא והנשר גדול שבדורסים לפיכך פירשו שהאצבע שלפניו גדולה ויתירה מחברותיה קרויה אצבע יתירה ואין אצבע זו בנשר שאין לו אלא שתי אצבעות שלפניו שהן שוין ואחת לאחריו עכ"ל:

³³ והוא הנקרא בלשון הכתוב "מוראה" והמאכל הולך מהושט אל הזפק ושם מתרכך ומשם למערכת העיכול (ערוה"ש שם סעי' ד)

³⁴ ומן הדין אם אין לו סימני טומאה אפילו סימן טהרה אחד מועיל כדאיתא בחולין נט ע"א ועיין ערוה"ש שם מסעי' ז עד סעי' כ

³⁵ חכמ"א שם סעי' ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכיון שמסורת בידם שזה העוף טהור אפילו אין בו ג' סימנים הללו מותר ולכן אין צריך לבדוק אחר שום סימן.

ואם יש³⁶ בו ג' סימנים הללו וגם מסורת אם אנו רואים שהוא דורס או שחולק את רגליו³⁷ אסור³⁸ שהרי ראינו שהמסורת היה בטעות.

ויש אומרים³⁹ שכל עוף שיש לו ג' סימנים הנזכרים בגופו אף על גב שאינו יודע אם דורס, אם יש לו חרטום רחב וגם כף רגלו רחבה דהיינו שיש לו קרום בין אצבעותיו כשל אווז בידוע שאינו דורס ומותר אף בלא מסורת אבל אנו במדינתנו קיימא לן כאותן הפוסקים שכל הסימנים שבעולם⁴⁰ אין מועילים להתיר אלא מה שנמסר לנו מאבותינו.

מי שהוא⁴¹ במקום שנוהגין איסור בעוף אחד מפני שאין להם מסורת והלך למקום שיש להם מסורת יכול לאכול שם אפילו דעתו לחזור⁴² וכן אם יצא ממקום שיש להם מסורת למקום שאין להם מסורת מותר גם כן לזה שבא ממקום ההיתר לאכלו שם.

אבל בני מקום זה שאין להם מסורת שנוהגים שלא לאכול עוף זה אינם יכולין לשנות מנהגם ולסמוך על אותו מקום שיש להם מסורת דשמא נהגו בו איסור מחמת סיג שהיה שכיח אצלם ממינים הטמאים.

אם בא לפנינו עוף שאין אנו מכירין אותו כלל לא שייך בו מנהגי מדינה אמנם אם ידוע בודאי שאוכלין אותו במקום אחד וידוע שאותו מקום אוכלין על פי תלמידי חכמים וותיקין מותר אבל אם אינו ידוע שאוכלין על פי ת"ח וותיקין או מקום חדש שנתישב בקרוב ואינם מצוים שם חכמים שראוי לסמוך עליהם ודאי דאין עדותן כלום דאולי הוא טעות בידם ואסור.

³⁶ חכמ"א שם וכף החיים שם אות יא

³⁷ ואע"ג שבחכמ"א לא הזכיר חולק את רגליו אפשר שזהו בכלל דורס

³⁸ וצריך להחמיר את ג' השיטות דלעיל בפירוש דורס שכל שדורס באחד מאופנים אלו אסור אע"ג שיש מסורת וסימנים (כף החיים שם אות ו)

³⁹ חכמ"א שם סעי' ה' ו

⁴⁰ משמע אפילו שיש לו ג' סימנים וכף רגלו רחבה וחרטומו רחב ועיין מנה"י ח"ה סי' לא

⁴¹ חכמ"א שם סעי' ז' - ט

⁴² ולא אמרינן דנותנין עליו חומרי מקום שיצא משם כיון דהם אינם אוסרים מחמת איסור אלא שאין להם מסורת ואין שייך בזה חומרי מקום שהלך לשם ואפילו אין דעתו לחזור דמה שהם אינם אוכלים הוא רק להעדר המסורת (חכמ"א שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

העופות הנאכלים⁴³ היום במסורת הם התרנגולים⁴⁴ למיניהם והתורים והיונים⁴⁵ בין גדולים⁴⁶ אוזים⁴⁷ ובין קטנים בין לבנים ובין צבעוניים ואפילו תרנגולים נוצותיהם זקופים אם ידוע שאינם מין אחר ומולידים כתרנגולות שלנו מותרים.

תרנגול הודו⁴⁸ אל אף שהשל"ה אסרו ונהגו צאציו איסור מחמת זה כבר נהגו כל ישראל לאוכלו.

אנקור [דרור הבית] המנהג לאוכלו⁴⁹

הטווס⁵⁰ אין מסורת עליו להתירו ואין לאוכלו. וכן הפסיוני⁵¹ והבלבל והסנונית וכן הזרזיר⁵².

מה שהתחיל⁵³ להתפשט מאד בתקופה האחרונה שמרכיבים זה על זה, מינים שונים של סוגי התרנגולים, כדי לשבח המין ולערב גנים שונים כדי לזכות בשבח ממון במכירת העופות. צריך להתעורר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא לשחיטת עופות רק ממקור שהוא בדוק מחשש תערובת של מינים שאין לנו עליהם מסורת, ושהאפרוחים גדלים רק ממין שהמסורה ברורה בלי פקפוק בין מצד הזכר ובין מצד הנקבה.

ד. ובחגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרצולים וננפיו חופין את רובו ... ושמו חגב

⁴³ דרכי תשובה שם ס"ק ו ס"ק כד וס"ק לג

⁴⁴ ומשמע שם שאם אין שום מסורת על מין זה אע"ג שהוא ממין התרנגול בעינינו לבדוק בג' סימנים ואז מותר כיון שהיו ממין שיש עליו מסורת

⁴⁵ ובירושלים עיה"ק תובב"א נהגו שלא לאכול יוני בר שהורות

⁴⁶ אמנם זה דוקא אם בכל אביריה גדולה או קטנה אבל אם אבר אחד גדול או משונה כגון שצווארה ארוך יותר משאר בני מין זה או ששונה במראה מהמין אין מועילים ג' הסימנים ובעינינו מסורת על עוף זה

⁴⁷ ובזה יש אסורים ויש מותרים כגון אם יש להם חרטום שחור יש אוסרים ובכלל זה יש מינים שונים של ברווזים מותרים ויש שאסורים והכל אחר המנהג שבבגדאד היו אוכלים אותם שראשי חרטומהים שחורים ויש מקומות שנהגו לאוסרם (כף החיים שם אות כג) ואכמ"ל ועיין דרכי תשובה ס"ק ו ושו"ת הר צבי יו"ד סי' עה ומנה"י ח"ב סי' פה

⁴⁸ נחל אשכול סי' כב אות י

⁴⁹ עיין כף החיים אות כז ועיין ספר הכשרות פ"ט סעי' מז

⁵⁰ כף החיים שם אות חי

⁵¹ שו"ת אנ"מ יו"ד א סי' לד

⁵² כף החיים שם אות יז כו כז, ועיין בספר "מזון כשר מן החי לרב י. מ. לוינגר פרטי המסורות במינים נוספים כדון השליו והשכוי והקיכלי

⁵³ שו"ת שבט הלוי חלק י סימן קיג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

האוכל⁵⁴ כזית משרץ העוף לוקה⁵⁵ שנאמר (דברים יד פסוק יט) וְכָל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם לֹא יֵאָכְלוּ וְאִי זֶהוּ שֶׁרֶץ הָעוֹף כְּגוֹן⁵⁶ זָבֹב אוּ יְתוּשׁ וְצִרְעָה וְדַבְרָה וְכִיּוֹצֵא בֵהֶן וְחֵגֵב טָמֵא הֵרִי הוּא בְּכֹלל שֶׁרֶץ⁵⁷ הָעוֹף.

⁵⁴ רמב"ם מאכלות אסורות פ"ב ה"ה

⁵⁵ בגמ' פסחים כד ע"א אמר אביי אבל פוטיתא לוקה ארבע נמלה לוקה חמש צירעה לוקה שש ופירש"י אבל פוטיתא – שרץ המים לוקה ארבע – חד לאו בשרץ המים בתורת כהנים, דהוא ספר ויקרא, וחד במשנה תורה, ושני לאוין כתובים בתורת כהנים בשקצים סתם לא תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהן, והכא לא כתיב על הארץ, ומשמע בין שרץ המים ובין שרץ הארץ הרי ארבע: נמלה – שהוא שרץ הארץ; לוקה חמש – הני תרי דסתם שרצים, וחד וכל השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לא יאכל וחד לכל השרץ השורץ על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם וחד ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ; צירעה – שרץ העוף היא, וגם שורצת על הארץ, ויש בה אלו חמש לאוין ומוסיף עליה לאו דשרץ העוף במשנה תורה (יד) וכל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו, שרץ לשון רחוש ונענוע, ואינו נראה, ואין בהמה והיה הגבוהין מן הארץ בכלל שרץ, הלכך לא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו' דכתיב בקדושים תהיו אינו מן המנין, דלאו בשרצים כתיב: ועיין במאירי שם וז"ל "יש באיסור שרצים לאוין האמורים בשרץ סתם מלבד האמורים בפרטיהם ר"ל בשרץ המים ובשרץ העוף ובשרץ הארץ והאוכל לוקה על הכלל ולוקה על הפרט מעתה אבל פוטיתא שהוא שרץ המים לוקה ארבע נמלה שהוא שרץ הארץ לוקה חמש צרעה שהוא שרץ העוף ושרץ הארץ לוקה שש ודבר זה מבולבל הרבה ביד מפרשים"

ועיין במאירי מכות טז ע"ב וז"ל אבל צרעה לוקה שש שהצרעה נכללת בשרץ הארץ ובשרץ העוף ויראה לי שהיא בריאה שאין הכנפים נבראים עמה אלא שמתחדשים בה לאחר זמן כענין הזבוב שהוא מתחלתו תולעת ומתחדשים עליו לאחר זמן כנפים וכך הוא בזו ומתוך שהיא בלא כנפים מתחלתה היא בכלל שרץ הארץ ומתוך שכנפים מתחדשים בה לאחר זמן ולכשנתחדשו בה ניתוסף בה איסור שרץ העוף ובמצאו שני לאוין סתם ושלשה שבשרץ הארץ ואחד שבשרץ העוף והוא בפרשת ראה אנכי כל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכל ולמדת דרך שתשעה לאוין נאמרו בשרץ שנים בשרץ סתם ושנים בשרץ המים ושלשה בשרץ הארץ ואחד בשרץ העוף ואחד ברמש האדמה

אבל הרמב"ם שם הכ"ג יש לו בזה שיטה אחרת וז"ל "הרי שהיתה הבריה משרץ העוף ומשרץ המים ומשרץ הארץ כגון שהיו לה כנפים והיא מהלכת על הארץ כשאר שרצים והיתה רבה במים ואכלה לוקה שלש מלקיות ואם היתה יתר על זה מן המינין שנבראו בפירות לוקה עליה ארבע מלקיות ואם היתה מן המינין שפרין ורבין לוקה חמש ואם היתה מכלל עוף טמא יתר על היותה משרץ העוף לוקה עליה שש מלקיות משום עוף טמא ומשום שרץ העוף ומשום שרץ הארץ ומשום שרץ המים ומשום רומש על הארץ ומשום תולעת הפירות בין שאכלה כולה בין שאכל ממנה כזית לפיכך האוכל נמלה הפורחת הגדילה במים לוקה חמש מלקיות. ובראב"ד שם השיג עליו "א"א המאסף הוזה אסף דברים שאינם בעולם שלא שמענו מימינו נמלה גדלה במים ולא שרץ העוף גדל במים ואם בשביל ששולין דגים ואוכלין טעות הוא בידו ואילו מצאו חכמים מין זה לא היו משנים מפוטיתא לנמלה ומנמלה לצרעה" עכ"ל ועיין במאירי שם שביאר דעת הרמב"ם וז"ל "וגדולי המחברים נראה שפירשו כל הענין בדרך אחרת ודעתם שאין לאו של דג טמא נאמר בשרץ המים כלל ואין שרץ המים אלא כעין עלוקות שבמים וצפרדעים ודומיהם ממה שאינו בצורת דג וכן הבריות הגדולות שהם בים שאינם בצורת דג ואין באלו אוהרה בפרט אלא נכלל הוא באוהרת שרץ סתם אבל המין שאינו פרה ורבה הוא נכלל באותם שבשרץ הארץ והוא אל תשקצו את נפשותיכם בכל הרמש הרומש על הארץ ותולעים שבפירות אוהרתם נכללת גם כן באחד מאותם האמורים בשרץ הארץ והוא כל הולך על גחון לכל השרץ השורץ על הארץ לא תאכלו כי שקץ הם והוא שכתבו בסתם שכל שהיתה הבריה משרץ העוף ומשרץ הארץ ומשרץ המים לוקה שלש כגון שהיו לה כנפים והיא מהלכת על הארץ כשאר שרצים והיא רבה במים ואם היתה עם כל ממינים הנבראים בפירות לוקה ארבע ואם היתה עם כל אלו מן המינין שאינן פריין ורבים לוקה חמש ואם היתה עם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מיני חגבים⁵⁸ שהתירה תורה שמונה ואלו הן א. חגב ב. מין חגב והוא הרזבנית ג. חרגול ד. ומין חרגול והוא ערצוביא ה. ארבה ו. ומין ארבה והיא צפורת כרמים ז. סלעם ח. ומין סלעם והיא יוחנא ירושלמית.

מי שהוא⁵⁹ בקי בהן ובשמותיהן אוכל והצייד נאמן עליהן ומי שאינו בקי בהן בודק⁶⁰ בסימניו .

ושלשה סימניו⁶¹ יש בהן כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים שחופות רוב⁶² אורך גופו ורוב הקף גופו ויש לו שני כרעים⁶³ לנתר בהם דהיינו לקפץ

כל אלו מכלל עוף טמא לוקה שש משום עוף טמא ואזהרתו ואת אלה תשקצו מן העוף לא תאכלו ומשום שרץ העוף ומשום שרץ הארץ ומשום שרץ המים ומשום תולעת הפירות ומשום רמש האדמה ויהיה לדעתם פושיתא מין שהוא עוף טמא ושרץ העוף ושרץ המים והנמלה היא הפורחת ומתילדת מעפושי הפירות ורבה אח"כ במים ויתוסף עליה לאו של תולעת הפירות ותהיה הצרעה עם כל זה שאינה פרה ורבה כבריה מתילדת מן העפושים ויתוסף בה לאו רמשים: זהו ענין דבריהם אף על פי שיש להבין מלשונם הלוקה בקצת דברים ואף על פי שאם היה כן הדברים אמתים מ"מ אין הענין נראה להיות כך והוא יהיה עוף טמא והוא שרץ העוף והיאך יהא שרץ המים והוא נברא בפירות וכן מה שכתב האוכל נמלה פורחת ונדלה במים לוקה חמש ומהיכן נמצאת נמלה גדילה במים אלא שהם כתבו מ"מ שהכל באפשר מצד הטבע ועיין עוד בערוה"ש סי' פד סעי' יג - יז

⁵⁶ "שרץ העוף הן הדקין הנמוכים ורוחשין על הארץ, כגון זבובין וצרעין ויתושין וחגבים לשון רש"י ואיננו נכון אצלי, כי לא יקרא העוף שרץ בעבור קטנו, ולא יהיה שמו עוף סתם בעבור גודל גופו והעמלף קמן הרגלים, ורבים ממיני הארבה אשר רגליו גדולים ממנו, ולמה לא יקרא שרץ העוף כהם: אבל שרץ העוף פירושו בצדו "ההולך על ארבע", כי כל עוף שילך על שני רגלים צוארו זקוף וראשו למעלה וסומך על כנפיו ומעופף תמיד, ולכן יקרא עוף כנף ועוף סתם אבל בעלי ארבעה רגלים הולכים נמוכים, וצוארם וראשם למטה כשרצים, ולכן יקראו שרץ העוף, כאשר פירשתי בסדר בראשית (א כ) וכן חזר כאן ופירש, וכל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם, ופירושו, כאומר כל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים בלבד ואין לו כרעים הנזכרים שקץ הוא לכם": (רמב"ן עה"ת ויקרא יא פס' כא)

⁵⁷ בן דעת הרמב"ם והרמב"ן ורש"י עה"ת ויקרא פי"א פס' כא אבל דעת הבה"ג במנין המצוות שלו וכן עיין בסמ"ק סי' רח וסי' רט שלחנב טמא יש לאו בפני עצמו ואינו בכלל שרץ העוף

⁵⁸ רמב"ם שם פ"א הכ"א

⁵⁹ שם הלכה כב

⁶⁰ דעת הרמב"ם שישנה מצות עשה לבדוק בסימני חגבים ודעת הרמב"ן שאינו מצות עשה (מצות עשה קנא)

⁶¹ שם הכ"ב והכ"ג וש"ע יו"ד סי' פה סעי' א

⁶² ועיין בהגהות יד אברהם לש"ע שם שדן אי בעינן רוב הנראה לעינים או מהני רוב מצומצם ע"י מדידה וכתב

שכן נראה עיקר

⁶³ והם שני רגלים ארוכות לנתר בהם חוץ מהד' רגלים שהולך בהם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולהעתיק ממוקום למקום⁶⁴ וגם מי שאין לו עכשיו כנפים או כרעים או שאין לו כנפים החופין את רובו ועתיד לגדל אותן אחר זמן כשיגדיל⁶⁵ הרי זה מין טהור ומותר מעתה ואף על פי שראשו ארוך ויש לו זנב ואע"פ שיש בו כל הסימנים הללו, אינו מותר אלא אם כן שמו חגב או שיש להם מסורת ששמו חגב⁶⁶.

חגבים טהורים⁶⁷, אינם טעונים שחיטה. ומותר לאוכלם מתים או לחתוך מהם אבר ולאכלו, אבל אסור לאכלן חיים משום בל תשקצו⁶⁸.

⁶⁴ ועיין אור החיים עה"ת ויקרא שם "אשר לו כרעים כבר הארכתי בחיבורי על טור יו"ד (בפרי תואר סימן פה) שהעיקר בפירוש רש"י בזה, שצריך שיהיו לו כרעים הארוכים סמוך לצוארו והטועים להתירה כי אין מין זה בנמצא, אף אני השיבותי אותו, גם אין מצויים אלא מין אחד מהארבע שהם שמנה, אשר רשם ה' בטהרה גם אינם מצויים לפנינו מינים הטמאים שאין להם הכרעים בדרך זה, והם הרבים, למה שקדם לנו כי לא ימנה הכתוב אלא המועטים, וכאן מנה הטהורים, אם כן הטמאים הם המרובין, ומעתה אין ראייה ממה שאין מצוי מין זה לומר שאיננו בעולם, שהרי יש מינים הרבה ודאי, ואינם מצויים כל עיקר אצלנו: לכן כל ירא וחרד ירא ויפחד לבל יושיט ידו לשקץ זה, וימחה בשולחי יד – והנה מיום שנשמעו דברי במערב ופירשו מהם רבים לא נגע ה' עוד במכה זו ולא נראו זה יותר מי"ב שנה, כי תורה ומעשים טובים כתרים בפני הפורענות" אבל בתימן ובמרוקו יש שנוהגים גם בדורותינו לאכול מינים שיש להם מסורת עליהם (עיין ספר הליכות תימן לר"י קאפח עמ' 218 – 221 ועיין שו"ת נופת צופים להר" פתחיה מרדכי בירדוגו יו"ד סי' ג.)

⁶⁵ ועיין בפרי תואר יו"ד שם שגם אלו שנהגו להתיר מין חגב מסוים היינו רק כשיש לו צורת חגב רק שעדיין לא נשלמו כנפיו וכו' אבל קודם שנעשה גולם דהיינו מיד אחרי שיוצאים מהביצה הרי הוא ממש שרץ העוף ואין צורתו כלל כחגב אלא נראה ממש כמין אחר (ועי"ש שמוזה הוכיח שאותו המין אסור גם אחרי שנראה כחגב שהרי לא יתכן שהיה בו איסור גמור וחזר והותר ואכמ"ל)

⁶⁶ ועיין בדרכי תשובה שם ס"ק יא שהביא מהלוקת אחרונים אי בענן שיהיה מסותר שהוא מותר באכילה אע"ג שאין מסורת ששמו חגב או דבעינן שיהיה דווקא מסורת ששמו חגב ולא מהני מה שיש מסורת שהוא מותר באכילה

⁶⁷ שו"ע שם סעי' ב

⁶⁸ רמ"א שם סי' יג סעי' א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ועבשיו נוהגין⁶⁹ שלא לאכול שום חגב אפילו יש בו כל הסימנים הללו ובידוע ששמו חגב לפי שאין אנו בקיאין בשמותיהן⁷⁰.

ה. ונדגים כל שיש לו סנפיר וקשקשת ... ואלו הן קשקשין הקבועין בו וסנפירים הפורח בהן

סימני דגים טהורים מפורשים בתורה (ויקרא יא פסוק ט - י) את זה תאכלו מפל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים במים ובנחלים אתם תאכלו וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים ובנחלים מפל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקין הם לכם (דברים יד פסוק ט) כל אשר לו סנפיר וקשקשת תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת לא תאכלו טמא הוא לכם

סנפיר הוא שהדג פורח בו, היינו ששט בו על פני המים והם ככנפים שבעידי הדג⁷¹ קשקשת הן הקליפות הקבועות⁷² בו ודבוקות בכל גופו ועגולות כגלדת הצפורן⁷³, והן מלבושי הדג, שלבוש בהן, כמו שכתוב: (שמואל א יז פסוק ה) ושריון קשקשים הוא לבוש.

⁶⁹ חכמת אדם כלל למ סעי' א

⁷⁰ ועיין בדרכי תשובה שם ס"ק יב בשם החגורת שמואל שההולך ממקום שאין להם מסורת שם למקום שיש מסורת יכול לאכול במקום שיש שם מסורת אפילו אם דעתו לחזור למקומו

⁷¹ רש"י נדה נ"א ב' ד"ה קשקשת

⁷² ונקראים קבועים לא מפני שהם קבועים בגופם ממש ודבוקים בעור הדג, אלא מפני שאינם נדים ממנו ולא מזדעזעים בו כסנפיר, שהסנפירים יכול לבשכשם והקשקשים אינם זזים מאליהם אלא בידים.

⁷³ רמב"ן עה"ת שם וז"ל "סנפיר וקשקשת סנפירים אלו השט בהם קשקשת, אלו הקבועים בו לשון רש"י וכן הוא בגמרא במסכת חולין (נט) אבל לא תבין מלשונם שהן קבועים בגופן ממש ודבוקים בעור הדג, אבל קראום "קבועים" שאינן נדין ממנו ולא מזדעזעין בו כסנפיר והם הקליפין העגולים שגלדן דומה לצפורן, שהם נפשטין מעור הדג ביד או בסכין, אבל כל שהוא קבוע ודבוק בעור הדג ואינו נפרד מן העור כלל אינו קשקשת, ובעליו אסור הוא ולכך אמרו בגמרא (שם סו): קשקשת לבושה הוא, ולשון תוספתא (חולין פ"ג ה"ט) אלו הן הקשקשים שמלובוש בהן, וסנפירים ששט בהן; ומעם הסנפיר והקשקשת, כי בעליהן שוכנים לעולם בעליון המים ובעלוליהן ויקבלו גידול באויר הנכנס שם, ולכן יש בהם קצת חום דוחה מהם שפעת הליחות כאשר יעשה הצמר והשער וגם הצפרנים באדם ובבהמה, ושאינן לו סנפיר וקשקשת ישכון לעולם בתחתיות המים ובעבוריהם ולרוב הליחות ואפיסת החום לא ידחה מהם דבר, ועל כן הם בעלי לחה קרה דבקה קרובה להמית, והיא ממיתה בקצת המימות כאגמים המעופשים:"

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפיכך אין הקשקשת סימן טהרה אלא אם היא נפשטת מן העור כלבוש, היינו שנקלפת מעור הדג ביד או בכלי, וישאר עדיין העור תחתיו בשלימות⁷⁴ אבל אם היא קבועה ודבוקה בעור הדג ואי אפשר לקלפה מעור הדג, אלא אם כן ינטל גם מעור הדג עצמו⁷⁵ אינה קשקשת, ואסור, שאינה אלא גוף העור

דג הבא⁷⁶ בפנינו ומוחזק כטהור ויש לו קשקשים א"צ לבדוק אם קשקשיו נקלפים אבל אם אינו מוחזק כטהור אע"ג שבא בפנינו אם קשקשים צריך לבדוק אם הם נקלפים דכל מה שאפשר לברורי מבררין.

קשקשים שאינם נקלפים ביד או בכלי, אבל אחר שריית הדג במים רותחים או במי אפר הם נקלפים, יש סוברים⁷⁷ כל שנקלפים על ידי איזו תחבולה שהיא, הרי זה סימן טהרה של קשקשת, שסוף סוף זה מורה שאינו אלא לבוש ומותרים באכילה⁷⁸. וי"א⁷⁹ שאין להתיר על ידי זה שנקלפים ברותחים או במי אפר⁸⁰, וספק דאו' לחומרא ולהכי אין להתירו בלי הסכמת גדולי הדורות⁸¹.

⁷⁴ דרכ"ת ס"ק י"א שאם נקלף גם העור מוכיח שאינו קשקשים אלא עור הדג הוא

⁷⁵ נובי"ת יו"ד סי' ל' ערוה"ש סעי' י"ג

⁷⁶ פ"ת ס"ק א'

⁷⁷ שו"ת נו"ב מהדו"ת יו"ד סי' כ"ה, ושם בסי' כ"ט ול' בארוכה מבנו הגר"ש. אהל מועד בשם רמב"ן ור"ת, הביאו הפר"ח ס"ק כ"ו והנו"ב שם סי' ל' כראיה לדבריו, שו"ת תשובה מאהבה ח"ג סי' שכ"ט.

⁷⁸ ולכן הדג הנקרא "אשטוריאן", ונקרא בצרפתית: ESTURGEON, ובגרמנית: STOR. עי' שו"ת מלמד להועיל יו"ד סי' כא. ובאנגלית: STURGEON, עי' סי' שמושה של תורה, פלדמן, לונדון תשי"א שקשקשותיו לא היו נקלפות, ובא לפני הראשונים, ונתנוהו במים רותחים ונשרו ממנו הקשקשים, התיירוהו באכילה. ולפיכך גם הדג הנקרא "שטירל" ונקרא STELET, עי' מלמד להועיל שם ושמושה של תורה שם.

הואיל וקשקשיו נקלפים אחר שרייתם במי אפר מותר באכילה

⁷⁹ שו"ת כת"ס יו"ד סי' מ"ה, עי"ש בארוכה. וכ"כ בדרכי תשובה ס"ק י"ב בשם עוד אחרונים לאסור, ועי"ש בשם ישועות יעקב לחלק בין אם נשאר אחר הקליפה על ידי רותחים העור שתחת הקשקשים שלם שיש להתיר ובין אם אחר הקליפה ברותחים וכיוצא העור נקלף ביחד עם הקשקשים שיש לאסור שמוכה שאין זה לבוש אלא העור עצמו אבל יש אוסרים אף בכזה"ג

⁸⁰ ואותו דג "אשטוריאן" שהתירו ראשונים, הרי זה מפני שעל ידי הרותחים נשרו הקשקשים מאליהן, ולא שהוצרכו אח"כ לקלוף. ויש אוסרים גם ה"אשטוריאן" אהל. מועד שם, ומלשונו שם משמע שאינם חולקים על בדיקת הרמב"ן, אלא שאסרו מפני שלא עמדו על בדיקתו. ועי' פחד יצחק ע' דגים וסימנם שבקרימונה נהגו לאסור מפני שיש ממנו ב' מינים א' אסור שאינו משיר קשקשיו וא' מותר וקשה להבחין ביניהם

⁸¹ מעדני השלחן ס"ק י'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

קשקשת הנקלפת ביד, אבל אינה עגולה כגלדת הצפורן, כאותו דג הנקרא "שאטריא",
שצורת קשקשותיו היא כמו קנה וחדה כמחט, ובולטת הרבה מעור הדג, נסתפקו בה
אחרונים⁸² אם תורת קשקשים עליה

קשקשת⁸³ שאמרו אפילו כל שהוא, שקשקשת סתם נאמרה בתורה, ומשמעו אפילו
כל שהוא, ואפילו קטנה כל כך עד שאין העין שולטת לראותה אלא נגד השמש⁸⁴.
וכן מיני דגים שקשקשיהם דקים מאד ואינם ניכרים⁸⁵, ואם כרכום בבגד או נתנום בכלי
מלא מים⁸⁶ נמצאו בהם קשקשים, מותרים, ויבדוק בבגד לבן אם הקשקשים שחורים
ובבגד שחור אם הקשקשים לבנים⁸⁷ ⁸⁸ ודווקא במצאו כמה קשקשים אבל מצא רק
קשקשת אחת לכו"ע הכא אינו מועיל⁸⁹.

י"א⁹⁰ שאפילו אין לו אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת, באיזה מקום שיהיה⁹¹ מותר⁹²
ודווקא שמחובר לדג יפה שאין לחשוש שנדבק בו מדג אחר⁹³. וי"א⁹⁴ דאין להתייר⁹⁵
בקשקשת אחת, רק כשהיא עומדת תחת לחייו או זנבו או סנפירו אבל אם יש הרבה
קשקשים מותר אפי' אינם במקומות אלו⁹⁶

⁸² עי' שו"ת צמח צדק החדשות יו"ד סי' סא, עי"ש בארוכה ולא הכריע דבר ברור. ועי' ערוך השלחן סי' פג
סכ"ד שבדור שלפניו היתה מחלוקת גדולי הדור בדג "סעמרינא", ואולי זה הוא אותו "שאטריא".

⁸³ סעי' ב' [ובש"ך וט"ז שם]

⁸⁴ עי' למ"א נקטיה להדי יומא כו' ורש"י; ש"ך ס"ק ב. הכ"א כלל ל"ו ועי' תפא"י למשניות ע"ז פ"ב מ"ו שאם אין
הקשקשים ניכרים אלא עי' זכוכית מגדלת אינם מועילים. דקשקשת בעי' כעין לבוש כנ"ל וזה ודאי אינו לבוש
דרכ"ת ס"ק כ"א

⁸⁵ וכל שבדק דדג אחד ומצא א"צ לבדוק שאר דגים מאותו המין דעי' בדיקה זו ניכר דכל המין דג כשר הוא
[דרכ"ת ס"ק כ"ו]

⁸⁶ ועיי"ל סעי' ד' וא"כ לחולקים על הגוב"י הכא ע"כ איירי במים זכים ללא אפר ולא רותחים

⁸⁷ דרכ"ת ס"ק כ"ב

⁸⁸ ואין חוששים שמא היו הקשקשים כבר בבגד או במים מדגים אחרים, ולרוב דקותם לא היו ניכרים, כמו
שלא היו ניכרים בדג, שיותר קרוב לומר שבדג היו

⁸⁹ דחיישי' שנדבק ממקום אחר [דרכ"ת ס"ק כ"ה]

⁹⁰ מחבר סעי' א'

⁹¹ ש"ך ס"ק א'

⁹² שלשון סנפיר וקשקשת לשון יחיד הם

⁹³ דאל"ה הוזה ספיקא דאורייתא ולהומרא ובהרבה קשקשים אין לחשוש שנדבק בו מדג אחר ש"ך ס"ק א'
ושפ"ד ס"ק א'

⁹⁴ רמ"א סעי' א'

⁹⁵ רביון דאינו עומד במקום המיוחד לו חיישינן שמא עם דגים טהורים נתערב דג זה והוא באמת טמא ונשרה
מהם קשקשת ונדבקת בו [ש"ך שם]

⁹⁶ כיון שאין לחוש שמא נדבק בו [שפ"ד ס"ק א']

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אפילו⁹⁷ אין לו עכשיו סנפיר וקשקשת ועתידי לגדל לאחר זמן כשיגדיל מותר⁹⁸. [שם] אבל אין ליקח מהעכו"ם דגים קטנים שעתידין לגדל סנפיר וכו' לאחר זמן כיון שמתערבים בהם דגים קטנים טמאים הדומים להם וא"א להפרידם אבל אם יש להם קשקשת מותר כיון שיכול להבדיל⁹⁹.

וכן אם¹⁰⁰ יש לו קשקשים או סנפירים¹⁰¹ בשעה שהוא במים, וכשעולה מן המים הם נושרים¹⁰² הרי זה מותר.

דגים שאין¹⁰³ להם קשקשים שבקצת מקומות הורגלו בו לאסור ובקצת מקומות נוהגים בו היתר שמקובלים שם שמשירן במים אסור¹⁰⁴ לאכול במקום האסור על סמך מקום שנוהגים בו היתר אבל בדג שיש לו קשקשים מותר.

כתבו אחרונים¹⁰⁵ שמנהג פשוט לאכול דג ידוע שאין לו קשקשת, מפני שבשעה שעולה מן הים מתנועעות קשקשותיו מחמת כעסו ומשירן במים. וכן כתבו אחרונים שמנהג פשוט לאכול כמה מיני דגים הבאים לפנינו בלי קשקשים, כשניכר בעורם מקום הקשקשים, שבכל עורם נראו שקיעות כמידת הקשקשים, שודאי היו להם קשקשות ונשרו בעלותם מן הים.

שם 97

כתבו ראשונים שאין להתיר את העתידי לגדל לאחר זמן אלא במוחזק בכך, וכן אין להתיר זה שמשיר אלא ביודעים ומכירים בו ומוחזק ביד דיינים שמשיר קשקשיו כשעולה מן הים דרכ"ת ס"ק מ"ז

99 שם סי' קי"ד סעי' י' ובש"ך ס"ק ט"ז

100 שו"ע ונו"כ שם פ"ג סעי' א'

101 בסנפיר נחלקו אחרונים אם אף בהם יתכן שמשיר כשעולה מן הים, או שמכיון שדבק בגופו ואינו נקלף אינו יכול להשירו בשום זמן ודעת רוב האחרונים להתיר בזה [דרכ"ת ס"ק י"ח]

102 כנון אקונס ואפונס כספתיאס ואכספמיאס ואטונס בנגמ' שם, ועי' הגי' בתוספתא, וכן בערוך השלם, שמתרגם: אטונס THUNFISCH בגרמנית, ברומית THYNNUS, ושם על השאר השערה שהם מיני THUNFISCH, ועי' רש"י שבת ל"א קולית האספנין: שקוריין מונינא, ובתוספתא חולין: דקוליים במקום אקונס.

103 פ"ת שם ס"ק א' בשם הנוב"י

104 כיון שאין קשקשים לפנינו אפשר שיהיו מינים טמאים דומים לאלו ולכן נהגו באותן מקומות בו איסור אבל בדג שיש לו קשקשים לא שייך לומר שנהגו איסור מפני דג טמא דומה לו דא"כ דומה לו אם אין לו קשקשים ואין לחוש שמא יש דג טמא הדומה לו שיש לו קשקשים רק שאין נקלפים מן העור כלל דוהו דבר שאינו שכיח כלל ולא חיישינן לזה רק אמרינן שנהגו בו איסור מקדם שלא היו יודעים שקשקשיו נקלפים

[שם]

105 פ"מ"ג ס"ק ב' דרכ"ת ס"ק י"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר¹⁰⁶, ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת והוא דג טמא. לפיכך מצא¹⁰⁷ חתיכת דג שיש לו קשקשת, אין צריך לחזור אחר סנפיר ואפי' רואה שאין בחתיכה סנפיר מותר. מצא לו סנפיר, לא יאכלנו עד שידע שיש לו קשקשת.

דג שבא לפנינו בלי סנפיר וקשקשת ומסופקים בו אם היו לו סימני טהרה והשירים, אם אין זנבו סדוק אסור באכילה¹⁰⁸ אבל אם בא לפנינו בסנפיר וקשקשת, אפילו אין זנבו סדוק מותר באכילה, שבמקום סימני טהרה של תורה אין סימן הזנב כלום

דג טהור¹⁰⁹ שידוע בבירור וניכר בטביעת עין שהוא דג טהור אין צריך לבדוק הסימני טהורה שלו אבל אם אין ברור לאין כל סימני הטהרה שלו או שלא נתגדל במים תמיד אין לאוכלו אלא ע"פ הוראת גדולי הוראה בכל מקום שהם.

בריות הנמצאות בים כגון חיות הים ויש להם סנפיר וקשקשת כדגים ואינם בצורת דגים י"א¹¹⁰ שמותרים באכילה ואפי' יש להם ידיים ורגלים וי"א¹¹¹ שצריכים שני הסימנים גם סנפיר וגם קשקשת ולא מהני קשקשת לחוד וי"א¹¹² שבהם לא נאמר סימני דגים ואסורים

דג שיש לו קשקשים, שאילו היה נמצא במים היה טהור, כשנמצא בארץ בשעה שחורשים בלחות תלם המחרישה אע"ג שעיקר גידולו במים אסור¹¹³ משום שרץ הארץ, ולוקה עליו האוכלו וי"א¹¹⁴ שלוקה גם משום דג טמא

ו. אלו הן סימני בהמה כל בהמה מפרסת פרסה וגו' ... כל בהמה שאין לה שיניים למעלה בידוע שהיא מעלת גרה ומפרסת פרסה וטהורה ... היה מהלך במדבר ומצא בהמה

¹⁰⁶ ולדעת הברתי ס"ק ב' זהו דוקא בחתיכת דג שא"א לברר אם היה סנפיר תל"י שהיה דרוב שיש להם קשקשת יש סנפיר אבל אם רואה דג שלם בלא סנפיר אסור דדלא תל"י מן הסתם שנשר כיון שיש מיעוט שאין להם סנפיר ועיין הכתב והקבלה ויקרא שם אבל רוב האחרונים חלקו עליו בזה דלא כתבה תורה סנפיר אלא להגדיל תורה ולהאדיר

¹⁰⁷ שו"ע ונו"כ שם ג

¹⁰⁸ שאע"ג שאינו סימן ודאי להקל לסמוך עליו וגם אינו סימן להחמיר נגד סנפיר וקשקשת אבל בכה"ג הווה קצת סימן בדרכי תשובה ס"ק לו

¹⁰⁹ דרכ"ת ס"ק א'

¹¹⁰ פמ"ג שפ"ד ס"ק ג' כף החיים ס"ק ז'

¹¹¹ מעדני יו"ט על הרא"ש חולין פ"ג סי' ס"ז אות ה'

¹¹² ערוה"ש סעי' ו' – י"ב

¹¹³ ועיין דרכ"ת ס"ק ז' גבי דג שנמצא בטיט בשפת הנהר בחודשי הקיץ שהנהר מתייבש ומתמעט אם גם הוא בכלל זה והעיקר שאינו אסור מדינא אבל יש אנשי מעשה שנמנעים לאוכלו באותם חודשים

¹¹⁴ רמב"ן מכות מ"ז ב'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

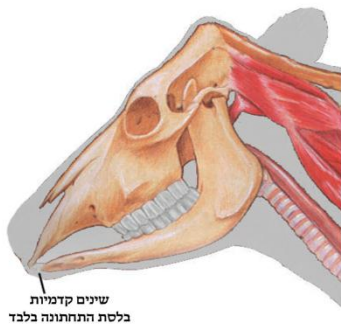
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

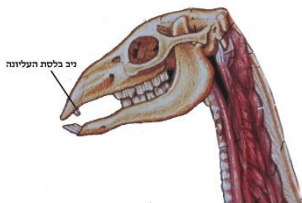
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

**שפרסותיה חתוכות בודק בפיה אם אין לה שיניים למעלה
בירוע שהיא טהורה אם לאו בירוע שהיא טמאה ובלבד
שיכיר גמל... שפיה גמום בודק בפרסותיה אם פרסותיה
סדוקות... ומצא בהמה שפיה גמום ופרסותיה חתוכות
בודק בבשרה אם מהלך שתי וערב... בכנפי העוקץ**

כל בהמה וחיה שאין לה שיניים בלחי העליון ולא ניבים, אלא רק מכתשות¹¹⁵ בירוע שהיא טהורה, מלבד בן הגמל, דהיינו גמל בעודו קטן שאין לו ניבים עד שיגדיל¹¹⁶, לפי שכל שאין לה שיניים למעלה היא מעלה גרה¹¹⁷, הניבים הם תלתלי בשר בעין שיניים בולטים בחניכים, ויש אומרים שהם שתי שיניים למעלה, אחת מכאן ואחת מכאן, בקצות הלסתות וחיישינן לשתי השיטות¹¹⁸.

כל המעלה גרה היא גם מפרסת פרסה, חוץ מן הגמל והשפן והארנבת, שהם מעלי גרה ואינם מפריסי פרסה, ולהם אין לחוש, שלהגמל יש ניבים ולהשפן והארנבת יש שיניים למעלה.

¹¹⁵ דהיינו הטוחנות הנמצאות בצירי ואחורי הפה בין בלחי עליון בין בלחי תחתון כף החיים ס"ק ב'

¹¹⁶ רש"י חולין נ"ט א' ד"ה בן גמל

¹¹⁷ עיין משב"ז שם ס"ק א' דכיון שאין לה שיניים למעלה אין טוחנת המאכל היטב וחוזר המאכל לפיה ומעלה

גרה שא"א להתעכל מהר

¹¹⁸ ובש"ך שם ס"ק ב' כתב והעיקר כדיעה זו אבל בכף החיים ס"ק ד' כתב שחייש' לשתי השיטות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

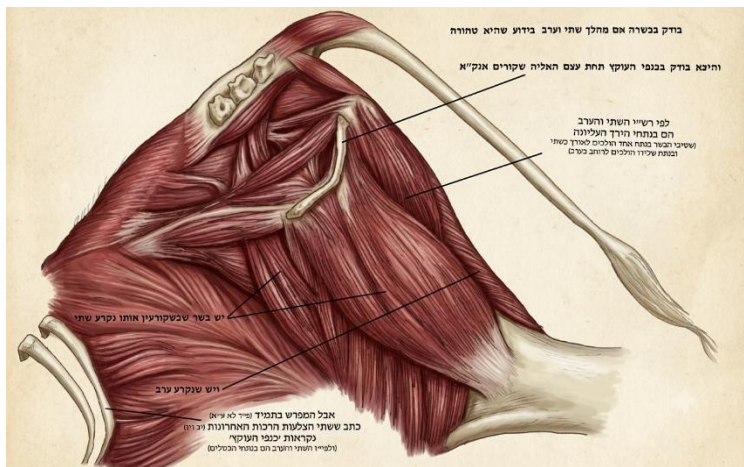
הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפיכך¹¹⁹ המוצא¹²⁰ בהמה או חיה במדבר ואינו מכירה¹²¹ ופרסותיה חתוכות ואינו יכול לבדוק בהן, יבדוק בפיה אם אין לה שיניים למעלה ולא ניבים בידוע שהיא טהורה, ובלבד שיכיר בן גמל. ואם יש לה קרניים¹²² א"כ יצאה מכלל בן גמל ובידוע שטהורה.

כל בהמה וחיה שמפרסת פרסה היא גם מעלת גרה, חויץ מן החזיר, לפיכך מוצא בהמה או חיה שפיה חתוך ואינו יכול לבדוק בשיניים וניבים, יבדוק ברגליה, אם פרסותיה סדוקות, בידוע שהיא טהורה, והוא שיכיר חזיר.

יש לה קרניים¹²³, יצא מכלל ספק חזיר, שהרי חזיר אין לו קרניים אולם אין הקרניים בעצמן סימן טהרה לבהמה, אלא שבהמה זו כיון שיש לה פרסות סדוקות ואין להסתפק בה אלא בחזיר, הקרניים הן סימן שאינה חזיר¹²⁴.

אין בהמה טמאה שבשרה תחת העוקץ דהינו עצם האליה [הזנב] המחבר השוק עם הגוף¹²⁵ הולך שתי וערב דהיינו שחומי הבשר הולכים אחד לאורך ואחד לרוחב¹²⁶ לאיזה צד שיחתכו אותו, אלא הערווד.

¹¹⁹ דהיינו שלכן כתבה התורה שני הסימנים אע"ג שלא שייך אחד בלי השני דנ"מ היכא שהושחת סימן אחד ואז בידוע שיש לו כיון שיש לו השני משב"ו שם

¹²⁰

¹²¹ שאם מכירה שהיא טהורה פשוט שיכול לאכלה בלא בדיקה וכלי הרמב"ם פ"א ה"ח "לפיכך מי שהוא מכירן אינו צריך לבדוק לא בפה ולא ברגלים":

¹²² דרכ"ת ס"ק י'

¹²³ רמ"א או"ח תקפ"ו ס"ק א' ומג"א ס"ק ג'

¹²⁴ ביאור הגר"א ס"ק ג'

¹²⁵ סי' ס"ד בכף החיים ס"ק מ"א

¹²⁶ מאירי חולין נ"ט א' ד"ה ולענין פסק

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפיכך המוצא בהמה שפיה חתוך ורגליה חתוכות, ואינו יכול לבדוק בהם, יבדוק אחר שישחטנה¹²⁷ בבשר שתחת כנפי העוקץ, ואם הולך שתי וערב טהורה, ובלבד שיכיר ערוך¹²⁸.

אין לך¹²⁹ בכל בהמה וחיה שבעולם שמותר באכילה חוץ מעשרת המינין המנויין בתורה שלשה מיני בהמה, והם שור שה ועז, ושבעה מיני חיה איל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמר, הם ומיניהן כגון שור הבר והמריא שהן ממיין השור, וכל העשרה מינין ומיניהם מעלה גרה ומפריס פרסה לפיכך מי שהוא מכירן אינו צריך לבדוק לא בפיה ולא ברגלים.

דף נט:

ז. אלו הן סימני חיה שחלבה מותר כל שיש לה קרניים וטלפים ... הלכך הינא דמיפצלא לא דינא ולא דינא הינא דלא מיפצלא בעינן כרוכות חדורות וחרוקות והוא דמיבלע חירקיהו והיינו ספיקא דעיזא כרכוז

חיה טהורה¹³⁰ חלבה מותר, שלא אסרה תורה אלא חלב של שלשה מיני בהמה, דכתיב (ויקרא ז פסוק כג) כָּל חֵלֶב שֹׁר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא תֹאכְלוּ

וסימני חיה איזה נקרא חיה טהורה להתיר חלבה לא נתפרשו בתורה, אבל חז"ל [חולין נט ע"ב] קבלו בהן סימנים בקרנותיהם ואלו הם, אם קרנותיהם הם מפוצלות

¹²⁷ וישחטנה בלא ברכה שלא יהיה ברכה לבטלה אם ימצאנה טמאה חגורת שמואל ס"ק ד' ואם תימצא כשרה אם הוא סמוך לשחיטה יברך על השחיטה כדין ספק טריפה וכמש"כ ברמ"א סי' י"ט סעי' א' או ישחוט עמה כשירה ויברך על הכשירה חגורת שמואל שם

¹²⁸ והוא חמור הבר הנקרא "ווילדער אייזל" ערוך ערך ערוך ואצלו הולך הבשר שם שתי וערב

¹²⁹ רמב"ם שם פ"א ה"ח

¹³⁰ שו"ע ונו"כ פ א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

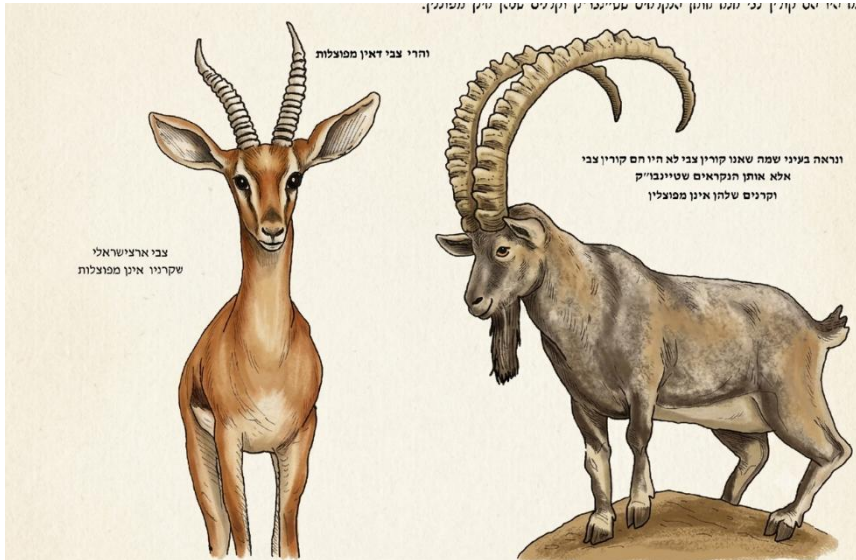
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ומשתרגות כענפים היוצאים מן הבר, וי"א¹³¹ ג"כ אם היו ראשי קרניה כפופין כאגמון לית דינא ולית דינא דוודאי מוין חיה טהורה היא ולא בהמה¹³², וחלבה מותר ודמה טעון כיסוי.

ואם אין קרנותיה מפוצלות צריך שיהיו בהם ג' סימנים והם אלו, כרוכות והדורות והרוקות והוא דמובלע חרקייהו, פי' כרוכות, עשויות גילדי גילדי כגילדי הבצלים. הדורות, שיהיו עגולות ולא רחבות כקרני העז.

חרוקות, שיש בהן חריצין כל סביבו, והוא שיהיו החריצין תכופין ומובלעין זה לזה. ואם חסר בה א' מאלו הג' סימנים אינה חיה, אלא בהמה טהורה, והרי היא מותרת באכילה וחלבה אסור.

ח. וקרש אף על פי שאין לו אלא קרן אחת מותר ... קרש טביא דבי עילאי

¹³¹ זו היא דעת ר"ת, והדריעה ראשונה היא דעת רש"י ז"ל. וכתב ב"י בשם רשב"א לענין דינא שניהם מודים דכל א' מהני ע"ש, אבל לדידן אין נפ"מ בזה לפי שאין לנו עתה אלא מה שקבלנו במסורת וכדלקמן סי' כ"ב גבי סימני עוף טהור, ולכן קצר
¹³² כלומר כשהיא מעלה גרה ומפרים פרסה ודאי טהורה היא, אבל פשיטא דאין סימן מפוצלת מורה שהיא טהורה, וכן מבואר ברמב"ם פ"א מהמ"א ה"י ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

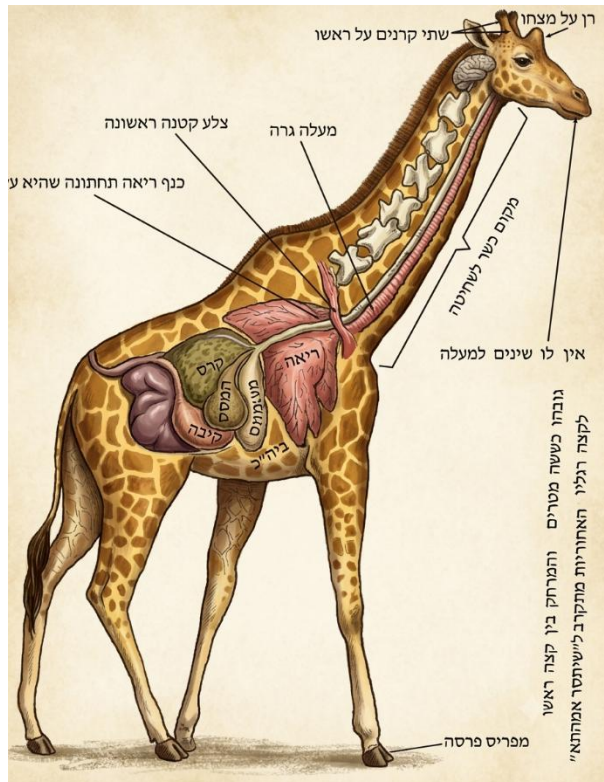
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

הקרח¹³³, כלומר עבי היער¹³⁴, אף על פי שאין לו אלא קרן אחד, הרי הוא חיה¹³⁵.

יש המזהים את הקרח כג'ירפה¹³⁶

¹³³ שו"ע ונו"כ שם ד'

¹³⁴ שלחן גבוה סק"ה

¹³⁵ בשו"ר כנה"ג באו"ח סי' תקפ"ו שכ' בפשיטות דראם הוי מין טמא עיין שם ועי' בפר"ח ס"ק ד' שהביאו וכו' דלא דק דראם הוא מין חי' שיש לה קרן א' במצחה ושהורה הוא עיין שם ועי' בשו"ת בעי חי' מהכנה"ג חו"ד סי' קע"ט שהוא בעצמו הזור בו וכ' דהוא מין חי' שהורה עיין שם ועי' בשו"ר ברכה אות ג' מ"ש ע"ד הכנה"ג בזה ועי' בכ"פ: ועיין בכנה"ג בהגהות ב"י אות י"ח ובפר"ח שם דכ"ו בראמים שהי' בימיהם ז"ל אבל ראמים שלנו מין בהמה הוא לכל דבר וחלבם אסור ופמור מלכסות דמם כי אותו ראם שהוא מין חי' גדול הוא מאד עיין שם וכ"כ בשפ"ד סוף סי' זה לדינא ועי' בעקרי הד"ט סי' ח' אות ה' מ"ש בזה. דרכ"ת שם יב ¹³⁶ כענין שיחת חולין כאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

